

**UCHWAŁA NR XVIII/117/2011
RADY GMINY WIŃSKO**

z dnia 30 września 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wińsko na lata
2011 – 2016**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2001 r. Nr 142,poz 1591 z późn. zm.), oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z.2005 r Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Rada Gminy Wińsko uchwala, co następuje:

§ 1.

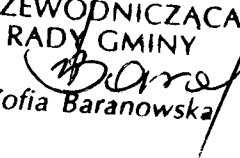
Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wińsko na lata 2011 – 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

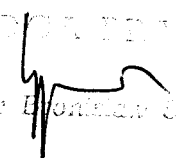
§ 2.

Wykonanie powierza się Wójtowi Gminy Wińsko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Zofia Baranowska

RADA GMINY

Andrzej Borkowski

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY WIŃSKO NA LATA
2011-2016**

Opracowała:
Danuta Tomków
KIEROWNIK GOPS

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „ każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działania przeciwko członkowi rodziny naruszając jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”(Nowakowska, „ Przemoc wobec kobiet w rodzinie”, Warszawa 2008, s.21).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. nr 180, poz.1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godności, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną , powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym i fizycznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość , system wartości, poglądy i styl życia. Ważna rola w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu , łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem , jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy je zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych do poważnych okaleczeń czy zabójstw (Sasal, „ Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Warszawa 2000 r.)

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu (Tomaszewska, „ Przemoc wobec kobiet w rodzinie – niezbędny prokuratura”, Warszawa 2007).

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma on charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienia życia.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie , którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy przemocy.
- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza , jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego(Dz. U. z 1997 r. Nr 88, po. 553 z późn. zm.)

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi :

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli określony w § 1 połączony jest stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposób, w jakim postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Wińsko ma charakter długotrwały. Działania Programu obejmują lata 2011- 2016. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniu.

I. Analiza problemów społecznych na terenie gminy Wińsko.

Na dzień 31.12.2010 r. Gmina Wińsko liczy 8719 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie wynosi 738 osób w tym 102 osoby z prawem do zasiłku, (w tym kobiet 399) z czego jedynie 43 kobiety pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Z danych Ośrodka wynika, że na dzień 31.10.2010 r. korzystało z pomocy społecznej 428 rodzin.

W okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2010 r. odnotowano przemoc w rodzinie, podjęto 25 działań związanych z procedurą „Niebieskiej karty”.

W szkołach na terenie Gminy Wińsko odnotowano akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem.

Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska.

W roku 2010 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wińsku przyjęła 76 zgłoszeń o wszczęcie postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu (2009 r. – 89), z czego 27 wniosków dotyczyło osób zgłaszanych do Komisji po raz pierwszy w życiu (w 2009r. – 20). Spośród wszystkich zgłoszonych wniosków 10 dotyczyło kobiet.

Komenda Powiatowa Policji w Wołowie złożyła 28 wniosków (w 2009r. – 43 wnioski), 32 wnioski przekazała GOPS (w 2009 r. – 37). 9 wniosków złożyły rodziny osób nadużywających alkoholu (2009 r. – 4), w 6 sprawach wnioskowali kuratorzy społeczni (w 2009r. – 5), w jednym przypadku wnioskował zakład pracy. Decyzją GKRPA w Wińsku skierowano 28 osób do biegłych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (w 2009r. – 9). Skierowano 13 wniosków do Sądu Rejonowego w Wołowie o wydanie postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy Wińsko w roku 2010 sporządzono 10 Niebieskich Kart dotyczących przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskiej karty” jest to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy w rodzinie. Obowiązuje ona w policji od 1998 r. natomiast w pomocy społecznej od 2004 r. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadku gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy,

Głównym celem „Niebieskiej Karty” jest rozpoznanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej

pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Wińsko w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu.

Celem programu jest:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wińsko.
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec stosujących przemoc w rodzinie.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez :

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Wińsko.
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.
4. Udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia programu.

Realizacja celów Programu zakłada:

1. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
2. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania.

IV . Program jest spójny z Programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy.
2. Strategią rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Wińsko na lata 2008 – 2015r.
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na rok 2011r.

Program będzie realizowany o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz 1493 z późniejszymi .zm.)
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz, 1362 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007, Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)

V. Zasoby Gminy Wińsko w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie :

Gmina Wińsko posiada zasoby kadrowe oraz instytucjonalne, niezbędne do efektywnego przeciwdziałania przemocy.

1. Zasoby kadrowe:

a/.osoby przeszkolone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie : pracownicy socjalni, nauczyciele, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, kuratorzy sądowi, pielęgniarce środowiskowe, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

b/.w każdej szkole na terenie gminy Wińsko jest zatrudniony pedagog szkolny oraz realizowane są Programy Profilaktyki zawierające zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

2.Zasoby instytucjonalne: instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komenda Policji
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Zakład Opieki Zdrowotnej
- Organizacje pozarządowe
- Parafie
- Sołtysi i rady sołeckie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Prokuratura
- Sad Rejonowy
- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna
- Pełnomocnik ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- Znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
- Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
- współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
- Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
- Silne więzi rodzinne.
- Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.
- Przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.
- Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem dla rodzin zagrożonych patologiami.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- Brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
- Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
- Słaba kondycja ekonomiczna rodzin, ubóstwo rodzin.
- Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.
- Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.
- Negatywne wzorce zachowań.
- Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska w rodzinie na terenie Gminy Wińsko

1. Określenie w drodze uchwały trybu powołania i odwołania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania

Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy Wińsko

2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

Podmiot realizujący działanie:

- Wójt Gminy Wińsko

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego :

- Współdziałanie przedstawicieli instytucji : pomocy społecznej, oświaty, policji, sądu, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych ,parafii, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie.
- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
- Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.
- Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
- Podejmowanie działań prewencyjnych w środowisku zagrożonych przemocą.
- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętych przemocą.
- Udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.

4. Edukacja dzieci młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- Propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy.
- Obalanie mitów na temat przemocy.
- Szkolenia na temat przemocy.
- Prowadzenie kampanii wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, internecie, grach komputerowych.
- Wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne.
- Organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w Domu Kultury, świetlicach wiejskich.
- Dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków.
- Organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy i agresji.

Podmioty realizujące działanie:

- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Dom Kultury – świetlice wiejskie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny
- Inne.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania

1. Przeprowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosujących przemoc.
2. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wołowie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
3. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych.
4. Izolowanie sprawców od ofiar.

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania :

1. Utworzenie punktu informacyjnego:

- Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia.
- Udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego.
- Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy.
- Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych.

Rozpowszechnianie telefonu zaufania „ Niebieska linia” , Pomarańczowa linia.

Podmiot realizujący działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Policja.
- Placówki Oświatowe.
- Placówki Ochrony Zdrowia.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „ Niebieskiej Karty.”
- Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działania:

- Policja .
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Instytucje oświaty.
- Służba zdrowia.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Policja
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny

I X. Monitorowanie i sprawozdawczość.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację .Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej. Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizacji podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie działań korygujących.

Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w roku 2016, po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji i zostaną zawarte w raporcie.

Finansowanie Programu

Program finansowany będzie z następujących źródeł:

1. ze środków budżetu Gminy Wińsko w ramach środków własnych jednostek.

2. ze środków zewnętrznych – środków z budżetu państwa(dotacje) oraz środki pozabudżetowe z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Zofia Baranowska
Zofia Baranowska